

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2011. május 4.

TÖRTÉNELEM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2011. május 4. 8:00

I.

Időtartam: 90 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

**NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM**

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló helyet!**

Csak annyi válaszelemet írjon, amennyit a feladat kér! (Ha többet ír, a beírás sorrendjében értékeljük válaszait.)

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!
- A személyek, topográfiai adatok és fogalmak csak **pontos helyesírással** értékelhetők!

Eredményes munkát kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I. Rövid választ igénylő feladatok

1. A feladat az ókori görög történelemhez kapcsolódik.

Nevezze meg, mely történelmi személyekre vonatkoznak az alábbi forrásrészletek!

(Elemenként 1 pont.)

- a) „Midőn [...] a belső viszály megszűnt, és a város politikai egysége megszilárdult, [...] kezébe ragadta az athéni és az athéniaktól függő ügyeket: az adóbérleteket, a hadsereget, a hajóhadat, a szigeteket, a tengert. [...] Hatalmát [...] helyesen [...] használta a közjó érdekében, és a népet meggyőzéssel és felvilágosítással vezette, többnyire a nép kívánságának megfelelően. [...] És itt nemcsak rövid ideig tartó virágzásról volt szó. [...] Nem kevesebb, mint tizenöt éven át megszakítás nélkül övé volt az uralom, és minden évben újra vezérnek választották. [...] A pestis áldozata lett nővére is, s vele együtt elveszítette rokonait és legtöbb jó barátját.”
(Plutarkhosz)

Személy neve:.....

- b) „Amikor Gordion városát elfoglalta, megszemlélte azt a hírneves kocsit, amely somfaháncsból készült kötélcsoomóval volt megkötve, s amelyről az a - perzsák között hitelesnek vélt - hír járta, hogy aki a köteléket megoldja, a végzet akaratóból a lakott világ ura lesz. A legtöbben úgy beszéltek el a dolgot, hogy a [gordiuszi] csomó két vége el volt rejtve, és sokszoros hurokkal voltak egymásba csomózva. [...] Nem tudta kibontani a csomót, erre kardjával szelte ketté, ekkor előkerültek a széthasított csomó végei.” (Plutarkhosz)

Személy neve:.....

- c) „Bevezette a polgárok vagyonbecslését. Az első csoportba sorolta azokat, akiknek szilárd termékből [gabona] és cseppfolyósból [olaj és bor] összesen 500 mérőjük terem, s ezeket 500 mérősöknek nevezte. Másodiknak azokat jelölte ki, akik lovat tudtak tartani, vagy legalább 300 mérőt termelnek. Ezeket lovasoknak nevezték. Ökörfogatosoknak nevezték a harmadik vagyoni csoporthoz tartozókat, akik a kétféle termékből összesen 200 mérőt termeltek. Valamennyi többi polgárt napszámosnak nevezte el, és semmilyen tisztséget nem bízott rájuk, csupán a népgyűlés és az ítélkezés útján vettek részt az államügyekben.” (Plutarkhosz)

Személy neve:.....

- d) Nevezze meg görög szakkifejezéssel az első forrásrészletben aláhúzott fogalmat!

Fogalom:.....

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. A feladat a szerzetesrendekhez kapcsolódik.**Válaszoljon a kérdésekre a források és ismeretei alapján! (Elemenként 1 pont.)**

„Isten nevében kezdődik [...] a mi Urunk Jézus Krisztus szent Evangéliumának megtartása, az engedelmesség, szegénység és tisztaság gyakorlásával. Ferenc testvér engedelmességet és hódolatot fogad urának, Honorius pápának, valamint az ő törvényes utódainak és a római Anyaszentegyháznak. A többi testvér pedig engedelmeskedni köteles Ferenc testvérnek és utódainak. [...] Szigorúan megparancsolom minden testvérnek, hogy sohase fogadjanak el semmiféle pénzt vagy pénzjegyet, sem önmaguk, sem közvetítő személy útján. [...] A testvéreknek ne legyen semmi tulajdonuk, se házuk, [...] sem egyéb birtokuk. Hanem mint idegenek és jövevények e világon, szegénységben és alázatosságban szolgáljanak Istennek. Bizalommal menjenek alamizsnát kéregetni. Ne szégyelljék magukat, mert az Úr miérettünk lett szegénnyé e földön.” (Szerzetesrendi szabályzatból)

a) Nevezze meg, melyik szerzetesrendről szól a fenti forrás!

Szerzetesrend neve:.....

b) Húzza alá, melyik évszázadhoz kapcsolódik a rend születése!

V. század X. század XIII. század XVIII. század

c) Húzza alá azt a kifejezést, amelyet leginkább használnak a fenti szerzetesrendre!

evangélikus engedelmeskedő kolduló alázatos

d) Nevezze meg a fenti szerzetesrenddel egy időben születő, hasonló tevékenységet folytató szerzetesrendet!

Szerzetesrend neve:.....

4 pont

3. A feladat a középkori magyar történelemhez kapcsolódik.**Válaszoljon a kérdésekre a forrás és ismeretei alapján! (Elemenként 1 pont.)**

„És amikor a magyarok egy bizonyos folyóhoz érkeztek, amelyet Sajónak hívnak [...], a folyón egy hídon átkelve megálltak, tábort ütöttek, öröket állítottak a hídra, hogy éjszaka őrszolgálatlaltal őrködjének. A tatárok pedig a mocsaras helyen való átkelés után a víz körül a síkságon helyezkedtek el. És mivel a víz nagy volt és mocsaras, nem volt hihető, hogy a hídon kívül bárki átkelhessen. A király eközben buzdította övéit, hogy férfiasan készüljenek a harcra; és nem kevés zászlót osztott ki saját kezűleg a főemberek között. [...] A tatárok nem messze a hadseregtől találtak egy gázlót, és egy éjszaka alatt mindnyájan átkeltek rajta és hajnalban a király seregét körülvéve jégesőként kezdtek löni nyilaikat a hadseregére.” (Rogerius)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

a) Nevezze meg, ki a forrásban említett király!

Király neve:.....

b) Melyik évben történt a forrásban leírt esemény?

Év:.....

c) Húzza alá a felsoroltak közül a támadó sereg vezérét!

Ögödej

Batu

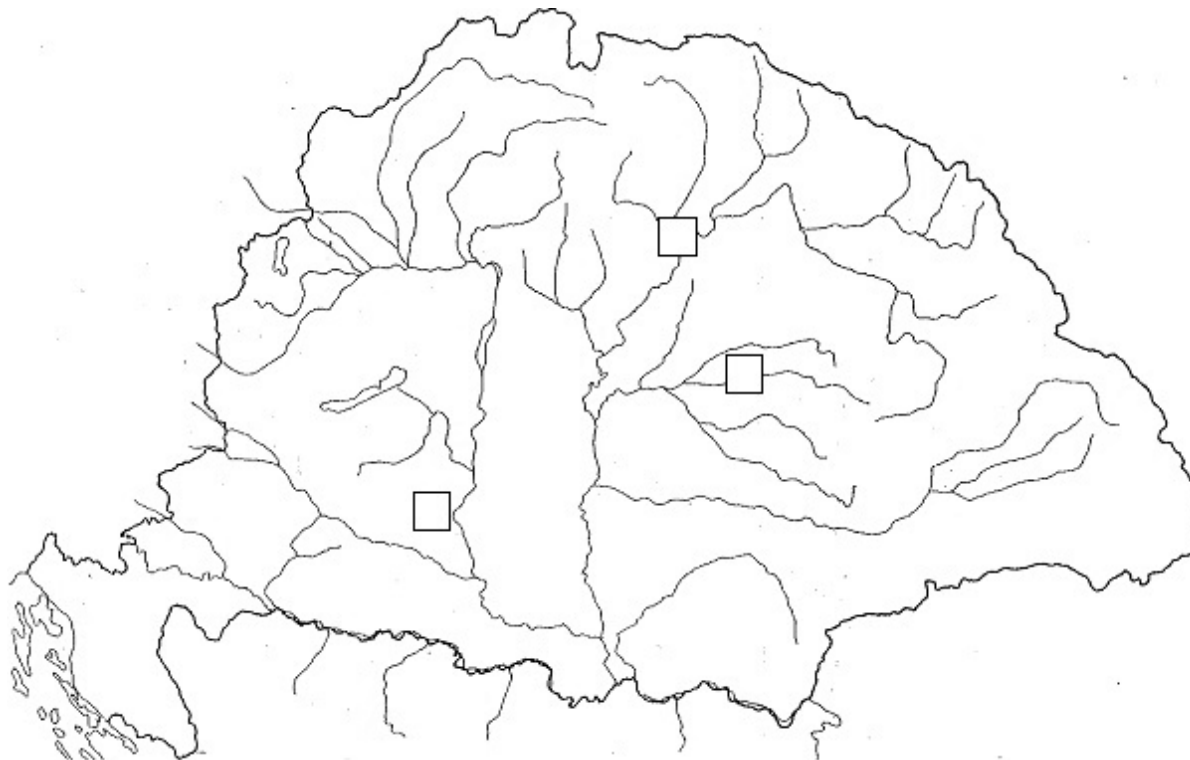
Dzsingisz

Kublaj

d) Nevezze meg a forrásban leírt csata helyszínét!

Helyszín:.....

e) Tegyen „X”-jelet abba a négyzetbe, ahol a fenti esemény történt!

5 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4. A feladat a nagy földrajzi felfedezések korához kapcsolódik.

a) Írja a forrásokat jelző betűk mellé a megfelelő felfedező személy nevét! (Elemenként 1 pont.)

A) „ Megírom néktek e levelet, miáltal megtudhatjátok, hogyan jutottam 33 nap alatt az Indiákra az armadával, melyet a Nagyságos Király és Királynő, a mi uraink bíztak rám, ahol is én számtalan bennszülöttel benépesített sok szigetre találtam, s valamennyit birtokba vettem [...]. Hispaniola szigete csodálatos: a hegyek és hegységek, a mezők, termőföldek és rétek gyönyörűek és dúsak.” (Naplórészlet)

B) „A szigetlakók, mintegy ezerötszázan voltak, három csapatra oszlottak, és azonnal szörnyű üvöltéssel ránk támadtak. [...] Egy mérgezett nyíl átdöfte a kapitány lábát. [...] Végül is egy szigetlakónak sikerült a lándzsája végével a kapitány homlokára vágni.[...] Megmenekülésünket kapitányunknak köszönhetjük, mivel végpillanatában az összes szigetlakók oda futottak, ahol ő elesett. [...] Dicsősége azonban túléli halálát. A hajózás mesterségének tökéletes birtokában volt, amit világ körüli útjával bizonyított, amire ő előtte senki sem mert vállalkozni.” (Antonio Pigafetta naplójából)

C)

- A).....
 B).....
 C).....

b) Nevezze meg az A) forrásban említett királyt és királynőt!

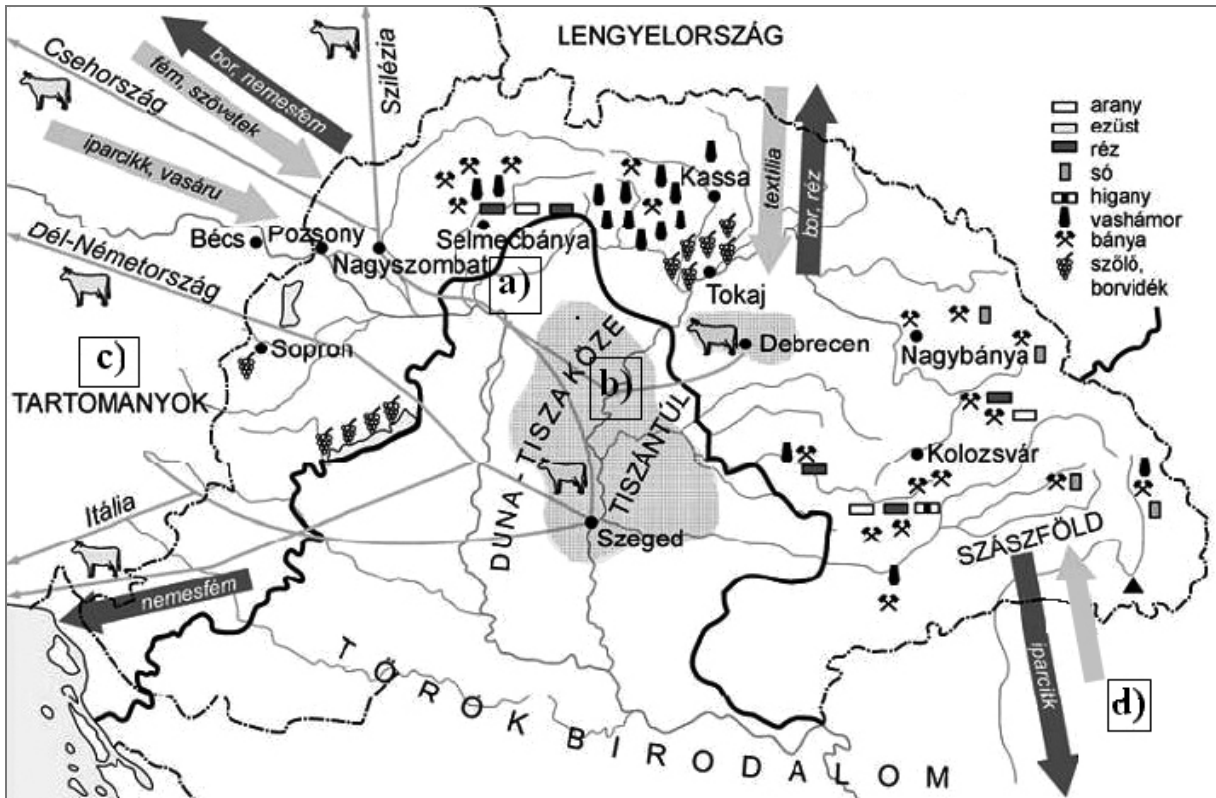
király:.....

királynő:.....

5 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5. A feladat a XVI. századi magyar gazdasággal kapcsolatos.
Válaszoljon a kérdésekre a forrás és ismeretei alapján! (Elemenként 1 pont.)

a) Adjon nevet a térképen húzódó **a)**-vel jelölt vastag vonalnak!

Vastag vonal jelentése:.....

b) Adjon nevet a térképen szürkén látható **b)**-vel jelölt területeknek!

Szürke területek:.....

c) Egészítse ki a térképen **c)**-vel jelölt hiányzó részt!

.....tartományok

d) Válassza ki a felsoroltak közül aláhúzással, melyik kifejezés illik a Szászföldre irányuló **d)** jelű nyílhoz!

késztermék

luxuscikk

nyersanyag

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**6. A feladat a napóleoni háborúk időszakához kapcsolódik.
Válaszoljon a forrásokhoz kapcsolódó kérdésekre!**

A) „Nem találtunk lakosokat, nem ejtettünk hadifoglyokat. Bent jártunk Oroszország szívében, mégis egy nyílt tengeren iránytű nélkül hanykolódó hajóhoz hasonlítottunk: semmit sem tudtunk arról, mi történik körülöttünk.” (A. A. L. de Caulaincourt írásából)

B) „Katonák! Két hét alatt hat győzelmet arattatok, tizenötezer foglyot ejtettetek, tízezernél több ellenséges katonát öltetek meg. [...] Csak a Köztársaság harcosai, csak a Szabadság katonái lehettek képesek olyan szenvedésekre és olyan győzelmekre, amilyenekre Ti voltatok képesek! Mindannyian égtek a vágytól, hogy Itáliába is elvigyék a francia nép dicsőségét, hogy megalázzátok a büszke királyokat, akik bilincsbe akarnak verni bennünket. Menjetek haza a falvaitokba, és büszkén hirdessétek: az Itáliát meghódító hadsereg katonája voltam!” (Napóleon)

C) „A brit szigetek zárlat alatt állónak nyilvánítatnak. A brit szigetekkel mindennemű kereskedelem, mindennemű kapcsolat tilos. [...] Mindennemű angol alattvaló, bármiféle rendű és rangú is legyen, akit saját vagy a szövetséges csapatok által elfoglalt területeken találunk, hadifogolynak nyilvánítatik.” (Rendelet a kontinentális zárlatról)

a) **Állítsa időrendbe a források betűjeleit használva a fent leírt eseményeket! Kezdje a legkorábbival!** (Helyes sorrend 1 pont.)

Sorrend:.....

b) **Milyen legmagasabb tisztséget viselt Napóleon az A) forrásban leírtak idején?** (1 pont)

Tisztség:.....

c) **Milyen, az európai történelmet is meghatározó eseményre utalnak a B) forrásban aláhúzott kifejezések?** (1 pont)

Esemény:.....

3 pont	
--------	--

7. A feladat a reformkorral, Széchenyi Istvánnal kapcsolatos.

Döntse el a források és ismeretei alapján az alábbi állításokról, hogy igazak vagy hamisak! Válaszát jelölje a táblázatban „X” jellel! (Elemenként 1 pont.)

„Arrul kell végre meggyőződve lennünk, hogy nem a kormány valódi oka elnyomatásunk s hátramaradásunknak, hanem értelmi súlyunk fejletlensége s így parányisága, a miből természet szerint fakad: káros intézeteink nevetséges magasztalgatása, hazaszeretet s a közhasznót előmozdítani törekedő nemes ösztön helyett kis privilégiumaink bálványozása, s ön legközelebb hasznunk nyomorult vadászata; helyzetünk, mibenlétünk s igazi hasznunk sohai el nem ismerése s így minden előmeneteli s nemesülni vágyásnak tökéletes hija.” (Széchenyi István: Stádium)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

„S most kérem a Pesti Hírlap szerkesztőjét, méltóztassék erre egyenesen s őszintén [...] felelni: vajon hiszi-e, hogy a nagy publikumnak tetszése vagy nem tetszése [...] igaz bírálat. Tudom én a közvéleményt tisztelni, de nem azt, mely Dózsa söpredékében vagy chartista bandákban dühöngő szélvészfént mindent magával sodor. Hozzuk végre tisztába, hogy mai, felette hátramaradt, s mindenben oly fejletlen körülményeihez képest sem a sokaságban lelendjük azt a vezetést, mely ki bírná kalauzolni az ígélet földére a magyart.” (Széchenyi: *Jelenkor*)

„Üssük csak gyenge fazekunkat minden fazék, sőt a szláv és német köedény ellen is, és rövid idő alatt törött cserép lesz a magyar.” (Széchenyi István)

Állítás	Igaz	Hamis
a) Széchenyi szerint a magyar társadalom önzése, értetlensége az oka Magyarország elmaradottságának.		
b) Széchenyi a reformokat a széles tömegek vezetésével kívánta megvalósítani.		
c) Széchenyi eszmerendszerét jelentősen meghatározta köznemesi származása.		
d) Széchenyi fontosnak tartotta a nemzetiségekkel szembeni mielőbbi fellépést.		
e) A Pesti Hírlap (forrásban szereplő) szerkesztője Kossuth Lajos volt.		

5 pont	
--------	--

8. A feladat az első világháborúhoz, a kor életviszonyaihoz kapcsolódik. Válaszoljon a kérdésekre a források és ismeretei alapján!

„Ha még egy évig nem lesz vége a háborúnak, idehaza mind elveszünk éhen. Már most oly borzasztó nyomorúság van, hogy éhhalál fenyegeti a népet. Hétszámra nem kapunk egy szem lisztet sem, és azzal biztatnak, hogy az idén gabonát sem lehet vetni, még a lábán rekvirálják a jószágot és az aratáshoz katonaság lesz kirendelve ellenőrzés végett, hogy senki félre ne tehessen a termésből semmit. [...] Nem úgy van, mint volt régen, hogy ahol pénz van, ott minden van. Egy két évig csak túrhető volt, mert addig, ha drágaság volt is, de lehetett kapni, de most egyáltalán semmit, és minden cédulára megy.” (Magyaródi Júlia leveléből; 1917)

a) Magyarázza meg a forrásban aláhúzott jelenségeket! (Elemenként 0,5 pont.)

A) „rekvirálják”:

B) „minden cédulára megy”:

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

A Népszava címoldala 1916 novemberében

b) Mi lehetett az oka annak, hogy a Népszava címoldala üresen jelent meg? Húzza alá a megfelelő választ! (1 pont)

- A) Az üres oldal a gyász jele, az uralkodót a Szociáldemokrata Párt is gyászolta.
- B) Az újságot cenzúrázták, a vonatkozó cikket törölni kellett.
- C) Ez csak a címlap, a volt uralkodót méltató cikk a belső oldalon jelent meg.

„Ki hiányzik?”
„Talán Te?” (angol plakát)

c) Magyarázza meg, milyen célból készült a fenti plakát! (1 pont)

.....

3 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

9. A feladat a Horthy-korszakkal, a magyar zsidósággal kapcsolatos.

a) Írja a törvényi részleteket tartalmazó források mellé a táblázatba odaillő évszámot és azt, melyik törvényről van szó! Válasszon az alább felsoroltak közül! (Elemenként 0,5 pont.)

Év: 1920, 1938, 1939, 1941

Törvény: első zsidótörvény, második zsidótörvény, harmadik zsidótörvény, Numerus Clausus

Törvényrészletek	Év?	Melyik törvény?
1) „Nem zsidónak zsidóval házasságot kötnie tilos. [...] Az a magyar honos nem zsidó, aki zsidóval, az a zsidó, aki magyar honos nem zsidóval [...] házasságot köt, büntettet követ el és öt évig terjedhető börtönnel, hivatalvesztéssel és politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésével büntetendő.”		
2) „A tudományegyetemekre, a műegyetemre, a budapesti egyetemi közgazdaságtudományi karra és a jogakadémiákra [...] csak oly egyének iratkozhatnak be, kik nemzethűségi s erkölcsi tekintetben feltétlenül megbízhatók. [...] Az engedély megadásánál [...] másfelől arra is figyelemmel kell lenni, hogy az ország területén lakó egyes népfajokhoz és nemzetiségekhez tartozó ifjak arányszáma a hallgatók közt lehetőleg elérje az illető népfaj vagy nemzetiség országos arányszámát.”		
3) „A jelen törvény alkalmazása szempontjából zsidónak kell tekinteni azt, aki ő maga, vagy akinek legalább egyik szülője, vagy akinek nagyszülői körül legalább kettő a jelen törvény hatálybalépésekor az izraelita hitfelekezet tagja vagy a jelen törvény hatálybalépése előtt az izraelita hitfelekezet tagja volt.”		
4) „A sajtókamara, úgyszintén a színművészeti és filmművészeti kamara tagjaul zsidók csak olyan arányban vehetők fel, hogy számuk a kamara összes tagjai számának húsz százalékát ne haladja meg. [...] Ügyvédi, mérnöki, orvosi kamara tagjaiul [...] [zsidókat] csak olyan arányban lehet felvenni, hogy számuk az összes tagok számának húsz százalékát ne haladja meg.”		

b) Nevezze meg szakkifejezéssel az alábbi törvénycikkekben leírt jelenséget! (1 pont)

„Zsidó hadkötelesek sem a honvédség, sem a csendőrség kötelékében fegyveres szolgálatot nem teljesítenek. [...] Zsidó hadkötelesek szolgálati kötelezettségüknek a honvédség kötelékében kiegészítő szolgálat teljesítésével tesznek eleget. [...] A kiegészítő szolgálatra kötelezettek ezt a szolgálatot rendfokozat [...] nélkül teljesítik még abban az esetben is, ha korábban tiszti, tiszthelyettesi (altiszti) vagy tisztési rendfokozatuk volt [...]” (Részlet az 1942. évi XIV. törvénycikkből)

Szakkifejezés:.....

5 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

10. A feladat az 1945 utáni Magyarország gazdasági sajátosságaihoz kapcsolódik. Válaszoljon a forrásokhoz kapcsolódó kérdésekre! (Elemenként 0,5 pont.)

Utcakép 1946 nyarán

a) Írja le, miért hever pénz az utcán, a fenti képen!

.....

b) Nevezze meg, milyen pénznemet takarít az utcaseprő!

Pénznem:.....

„A jelen törvény hatálya kiterjed [...] minden olyan magántulajdonban álló ipari, közlekedési, bánya- és kohóvállalatra, továbbá közhasználatú villamos műre, amelynél a bármilyen munkakörben alkalmazott munkavállalók összlétszáma az 1946. évi augusztus hó 1. napjától a jelen törvény hatálybalépéséig eltelt időben bármikor elérte a száz főt. [...] A jelen törvény hatálya alá tartozó vállalatok [...] állami tulajdonba vétetnek.” (Az 1948. évi XXV. törvényből)

c) Nevezze meg szakkifejezéssel, milyen intézkedést rendelt el a fenti törvény?

Szakkifejezés:.....

„Elérjük, hogy a békésebb kulákok is félnek, és így a nyugtalanabb kulákokat ők maguk is igyekeznek megfékezni. Kisebb esetekben természetesen lehet disztingválni [különbségeket tenni], de nagyobb eseményeknél egyöntetűen kell kezelni a falu minden kulákját. [...] Ezzel elérjük, hogy a faluban mindenki vigyázni fog a rendre.” (Kádár János 1949-ben)

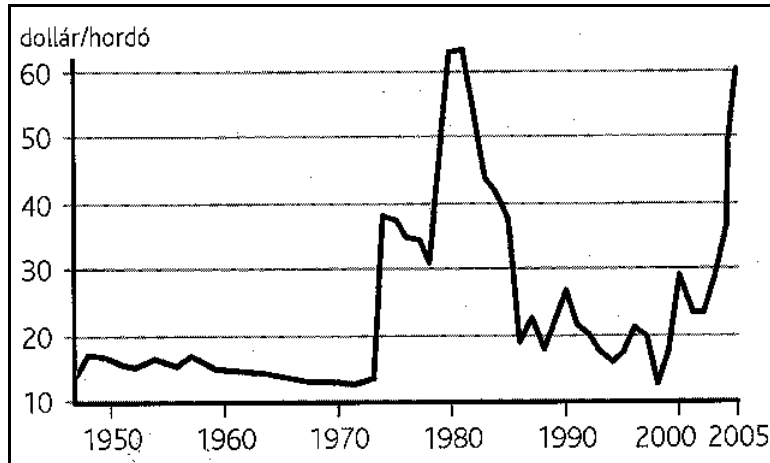
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

d) Magyarázza meg, mit jelent a fenti forrásban az aláhúzott kifejezés!

2 pont	
--------	--

11. A feladat az 1945 utáni világgazdasággal kapcsolatos.

Válaszoljon a kérdésekre a források és ismeretei alapján! (Elemenként 0,5 pont.)

Az amerikai nyersolaj hordónkénti árának alakulása - 2004-es árakon

a) Nevezze meg szakkifejezéssel - a fenti grafikon segítségével - az 1970-es években bekövetkező jelenséget!

Szakkifejezés:

b) Válassza ki a felsorolt lehetőségek közül azt, amelyik az alábbi forrásokhoz kapcsolható! Írja válaszát a pontozott részre!

NATO

KGST

Varsói Szerződés

OPEC

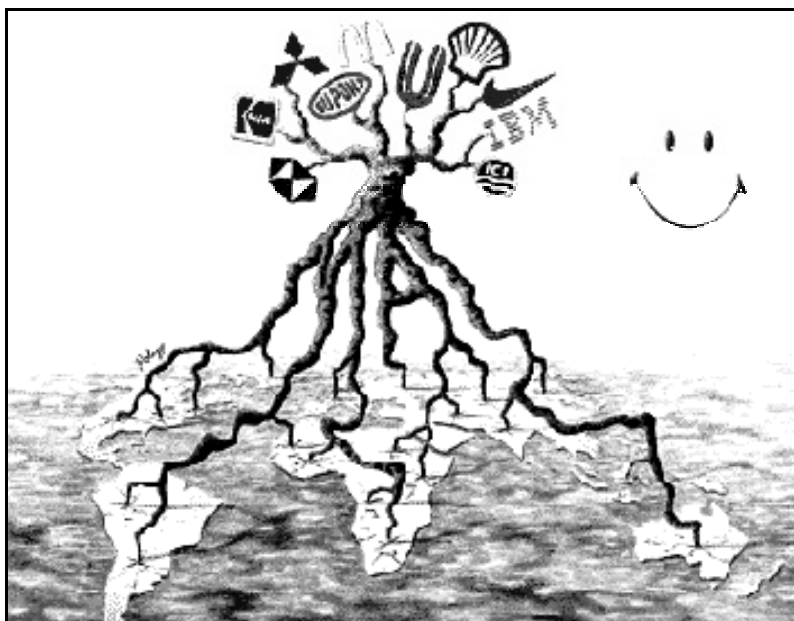
Marshall-terv

1) „Célja a közös olajpolitika kialakítása a fogyasztó országokkal szemben, a kőolaj világpiaci árának stabilizálása, garantált jövedelem biztosítása. [...] Elsősorban önvédelmi szervezetnek tekinti magát. [Tagjai jellemzően] fejlődő országok, amelyeknek egyetlen vagyona az exportálható olaj (ez adja teljes exportjuk 90-100%-át).” (Múlt-kor, internetes portál)

2) „1949 januárjában a Szovjetunió kezdeményezésére a szocialista tömbhöz tartozó hat ország [...] hozta létre. [...] Alapításkor deklarált célja elsősorban a tagországok népgazdaságának a gazdasági összefogás és a nemzetközi szocialista munkamegosztás útján való fejlesztése volt. Legfőbb szerepe gyakorlatilag az volt, hogy ha jogilag nem is volt befolyása a tagállamok gazdaságpolitikájának a formálására, mégis olyan, országok feletti egységes fejlesztési irányt alakítson ki, amely a szovjet ipar-, katonai- és fejlesztéspolitikai célokat szolgálja.” (Index, internetes hírportál)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

c) Írja le, milyen jelenséget ábrázol az alábbi karikatúra!

(forrás: susheewa.com)

Jelenség:.....

2 pont	
--------	--

12. A feladat a rendszerváltás utáni Magyarországgal kapcsolatos.

Válassza ki a felsorolt lehetőségek közül, milyen intézménnyel, hivatallal, vagy jogforrással kapcsolatosak az alábbi forrásrészletek! Válaszát írja a kipontozott részre! (Elemenként 0,5 pont.)

alkotmánybíróság,
országgyűlés,
önkormányzat,
az állampolgári jogok országgyűlési biztosa,
alkotmány,
belügyminisztérium,
oktatási ombudsman,
kormányrendelet

a) „Hatáskörébe tartozik: a) a már elfogadott, de még ki nem hirdetett törvény, az Országgyűlés ügyrendje és a nemzetközi szerződés egyes rendelkezései alkotmányellenességének előzetes vizsgálata; b) a jogszabály, valamint az állami irányítás egyéb jogi eszköze alkotmányellenességének utólagos vizsgálata; c) a jogszabály, valamint az állami irányítás egyéb jogi eszköze nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálata.” (Az 1989. évi XXXII. törvényből)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

b) „Feladata, hogy az alkotmányos jogokkal kapcsolatban tudomására jutott visszasságokat kivizsgálja vagy kivizsgáltassa, és orvoslásuk érdekében általános vagy egyedi intézkedéseket kezdeményezzen.[...] Az Országgyűlés az alapvető jogok védelme érdekében - kizárólag neki felelős megbízottként - választja meg.” (Az 1993. évi LIX. törvényből)

.....

c) „A feladat- és hatáskörébe tartozó helyi érdekű közügyekben [...] önállóan jár el. [...] A helyi közügyek a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátásához, a közhatalom [...] helyi gyakorlásához, valamint mindezek szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek helyi megteremtéséhez kapcsolódnak.” (Az 1990. évi LXV. törvényből)

.....

d) „Magyarország: köztársaság. [...] A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam. [...] A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja. [...] Senkinek a tevékenysége sem irányulhat a hatalom erőszakos megszerzésére vagy gyakorlására, illetőleg kizárólagos birtoklására. Az ilyen törekvésekkel szemben törvényes úton mindenki jogosult és egyben köteles fellépni.” (Az 1949. évi XX. törvényből)

.....

2 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I. Egyszerű, rövid feladatok	maximális pontszám	elért pontszám
1. Ókori görög történelem	4	
2. Szerzetesrendek	4	
3. Tatárjárás	5	
4. Földrajzi felfedezések	5	
5. XVI. sz. magyar gazdaság	4	
6. Napóleoni háborúk	3	
7. Széchenyi István	5	
8. Az első világháború	3	
9. Horthy-korszak	5	
10. Magyarország 1945 után	2	
11. Világgazdaság 1945 után	2	
12. Hazánk a rendszerváltás után	2	
Összesen	44	

javító tanár

Dátum:

	elért pontszám egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok		

javító tanár

jegyző

Dátum:

Dátum:

Megjegyzések:

1. Ha a vizsgázó a II. írásbeli összetevő megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
2. Ha a vizsga az I. összetevő teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. összetevővel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETSÉGI VIZSGA • 2011. május 4.

TÖRTÉNELEM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2011. május 4. 8:00

II.

Időtartam: 150 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

**NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM**

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló helyet!**

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlapon utasításait!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Használja minden feladat megoldásához a megengedett segédeszközöket: a középiskolai történelmi atlasz térképeit és a helyesírási szótárt! A személyek, topográfiai adatok és fogalmak csak **pontos helyesírással** értékelhetők!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!

A szöveges, kifejtendő feladatok elkészítéséhez az alábbi munkamenetet javasoljuk:

1. Helyezze el időben és térben a feladatban megjelölt problémát!
2. Használja föl a feladat megértéséhez a forrásokat, illetve a középiskolai történelmi atlaszt!
3. Gyűjtse össze azokat az általános fogalmakat (fejlődés, változás, termelés stb.), illetve az adott korszakhoz kapcsolódó fogalmakat (pl. várjobbágy, céh, személyi kultusz), amelyekkel az adott probléma bemutatható!
4. Építse be fogalmazásába a forrásokból megszerzhető információkat, következtetéseket!
5. Ha szükséges, készítsen vázlatot, illetve pizkozatot!
6. Tárja föl a probléma előzményeit, okait, következményeit!
7. Fogalmazzon meg feltételezéseket, magyarázatokat!
8. Építse be mondanivalójába önálló ismereteit (pl. nevek, évszámok), nézőpontját, véleményét!
9. Ügyeljen arra, hogy mondatai világosak legyenek!
10. Szerkessze meg szövegét, és figyeljen a helyesíráásra is!

Tájékoztatásul:

Az esszé javításának szempontjai:

- a feladat megértése,
- megfelelés a tartalmi követelményeknek,
- a válasz megszerkesztettsége, logikussága, nyelvhelyessége.

Eredményes munkát kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Olvassa el figyelmesen!

A következő feladatok közül összesen **négyet** kell kidolgoznia.

Az alábbi szabályok alapján kell választania:
kidolgozandó:

kettő rövid és **kettő** hosszú feladat, amelyek közül **mindegyik más-más korszakra** és legalább **kettő a magyar történelemre** vonatkozik.

Tanulmányozza figyelmesen a feladatokat!

	Sorszám	Korszakok, témák	A feladat típusa
Egyetemes történelem	13.	Római köztársaság válsága	rövid
	14.	Reformáció	hosszú
	15.	Az első ipari forradalom társadalmi hatása	rövid
	16.	Az olasz fasizmus	hosszú
Magyar történelem	17.	IV. Béla	rövid
	18.	Károly Róbert és I. Mátyás gazdasága	hosszú
	19.	Függetlenségi Nyilatkozat	rövid
	20.	Nemzetiségi politika a dualizmus korában	hosszú
	21.	A trianoni béke gazdasági hatása	rövid
	22.	Népesedés, demográfia	hosszú

A feladatok tanulmányozása után **karikázza be a választott feladatok sorszámát!**

Ellenőrizze választása helyességét az alábbi táblázat kitöltésével!

A feladatválasztás szempontjai	Igen
Négy feladatot választott?	
Legalább két magyar történelmi feladatot választott?	
Legalább egy egyetemes történelmi feladatot választott?	
Két rövid és két hosszú feladatot választott?	
Mind a négy kiválasztott feladata különböző korszakból való? (A táblázatban a korszakokat a kettősvonal választja el.)	
Egyértelműen jelölte feladatválasztásait?	

A feladatok közül **csak a választott négyet dolgozza ki**, a többit hagyja üresen!

A válaszok elkészítése során **fogalmazvány** (piszkozat) készíthető!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

13. A feladat a római történelemmel kapcsolatos.*(rövid)***Mutassa be a források és ismeretei alapján a római köztársaság válságának alapvető okait! Használja a középiskolai történelmi atlaszt!**

„Ennek a megműveletlen földnek nagy részét ugyanis a gazdagok szerezték meg, s abban bíztak, hogy az idő múlásával ezeket úgysem veszi el tőlük senki. Sőt a szegényeknek környékükben levő kisbirtokait is részben rábeszéléssel megvásárolták, részben erőszakkal elrabolták, s így eddigi birtokaik helyett immár hatalmas földeket műveltek meg. Ehhez azonban rabszolga földműveseket és pásztorokat vettek igénybe, nem pedig szabad napszámosokat, nehogy azokat a földmunkától katonai szolgálatra szólítsák. A rabszolgák birtoklása abból a szempontból is nagy hasznot jelentett, hogy ezeknek a katonáskodás alóli mentességük következtében sok gyermekük volt, s akadálytalanul szaporodhattak. Ebből eredően a hatalmasak egyre gazdagodtak, a rabszolgánép betöltötte az egész országot, az italicusok száma viszont, különösen a férfiaké, egyre csökkent, mert szegénység, adózás és katonakötelezettség alatt szenvedtek. De ha mindennek ellenére maradt volna is munkára idejük, tétlenségre voltak kárhozhatóak, hiszen a föld már a gazdagok kezében volt, s ezek a szabadok helyett rabszolgákat alkalmaztak a földmunkára.” *(Appianos)*

„Miután pedig szorgalom és igazságosság következtében naggyá nőtt az állam, hatalmas királyságokat hódított meg fegyverrel, vad népeket és roppant tartományokat igázott le, [...] saját szerencsájük fordult ellenük, és mindent összekuszált. Azoknak, aki előbb fáradságot, veszélyt, szükségletet, nyomorgást könnyen tűrtek, most a nyugalom és a bőség, ezek a különben óhajtott dolgok vesztükre lettek. Előbb a pénzvágy nőtt nagyra, majd az uralomvágy, a kettő volt minden bajnak a forrása. A kapzsiság kiirtotta a hűséget, a becsületességet, megtanította az embereket a dölyfösségre, a kegyetlenségre, az istenek megvetésére, és arra, hogy megvásárolhatóknak tartsanak mindent.” *(Sallustius)*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

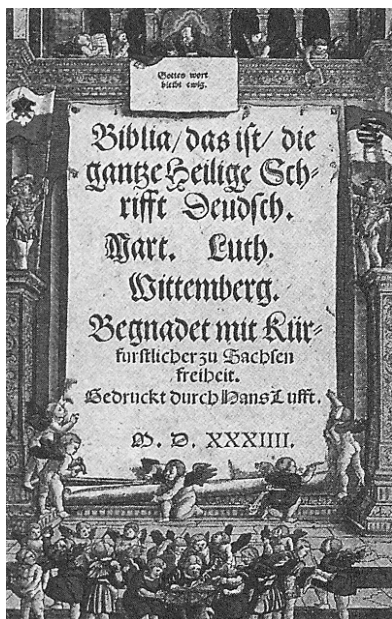
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	6	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	8	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	28	
	Osztószám 4	
Vizsgapont	7	

14. A feladat a reformációval kapcsolatos.

(hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei alapján a reformáció kibontakozásának okait, a lutheri irányzat jellegzetes vonásait! Használja a középkorai történelmi atlaszt!

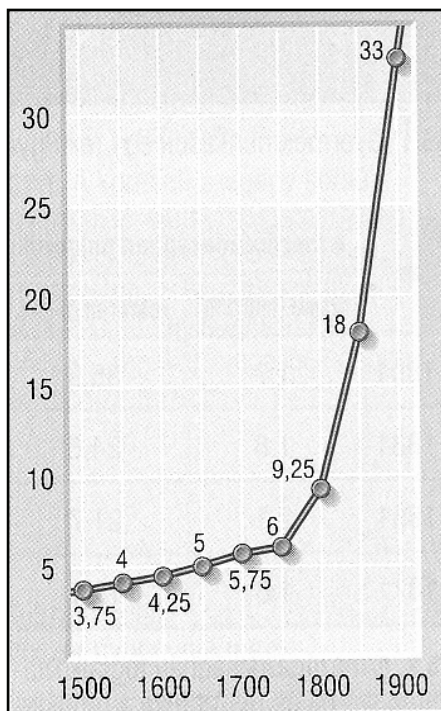
A Luther Márton által németre fordított Biblia

Búcsúcédulák árusítása korabeli gúnyrajzon

„A pápa nem bocsáthat meg másként egyetlen vétket sem, csak azért, hogy azt Istentől megbocsátottnak jelenti ki és fogadja el. [...] Arra kell tanítani a keresztényeket, hogy jobb dolgot tesz, aki a szegénynek ad, vagy a rászorulóknak kölcsönöz, mint hogyha búcsút vásárol. [...] Káromlást szól, aki azt állítja, hogy a pápai címerrel ellátva felállított kereszt felér Krisztus keresztyével.” (Luther tetteleiből)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Anglia lakosságának változása (millió fő)

év	a mezőgazdaságban dolgozók	
	száma (millió fő)	részaránya (%)
1801	1,7	35,9
1831	1,8	24,6
1851	2,1	21,7
1871	1,8	15,1

*A mezőgazdaságban
foglalkoztatottak száma és
részaránya a munkaképes népesség
körében Angliában*

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	6	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	8	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	28	
	Osztószám 4	
Vizsgapont	7	

16. A feladat az olasz fasizmussal kapcsolatos*(hosszú)***Mutassa be a források és ismeretei alapján az olasz fasizmus sajátos vonásait!****Válaszában térjen ki a fasiszta ideológiára, kialakulásának okaira, következményeire, a fasiszta állam belpolitikai jellegzetességeire! Használja a középiskolai történelmi atlaszt!**

„Azt állítom, hogy a forradalomnak jogai vannak. Hozzáteszem: mint mindenki tudja, azért vagyok itt, hogy megvédjem és a lehető legmesszebbmenőre fokozzam a feketeingesek forradalmát. [...] Háromszázezer jól felfegyverzett ifjú élén, kik minden parancsot szinte babonás hittel követik, mindazokat megbüntethettem volna, akik a fasizmust meggyalázták és bepizkolni igyekeztek. [...] Ebből a süket, szürke teremből sereggel tábori tanyát csinálhattam volna, szétrombolhattam volna a parlamentet, és kizárólag fasiszta kormányt alakíthattam volna. Mindezt megtehettem volna, de nem akartam megtenni, legalább most, kezdetben nem.”
(Mussolini miniszterelnöki bemutatkozó beszédéből; 1922)

„A Vatikán 400 millió, a világ minden táján szétszórt embert képvisel, és egy intelligens politikának saját expanzionizmusához kellene kihasználnia ezt az erőt. Én jelenleg kívül állok minden valláson. [...] Olaszországban [...] senki sem emelhet kezét erre a legfőbb lelki hatalomra.” (Mussolini 1920-ban)

„Mindenekelőtt a fasizmus [...] nem hisz az örök béke lehetőségében, de hasznosságában sem. [...] Csak a háború emeli a feszültség maximumára az összes emberi energiát, és látja el a nemesség bélyegével a népeket, amelyekben megvan a bátorság a háború vállalására. [...] A fasizmus nemcsak a szocializmussal, de a demokratikus ideológia egész rendszerével felveszi a harcot. [...] A fasizmus nem fogadja el, hogy egy többség egyszerűen csak azért irányíthatson egy emberi társadalmat, mert többségben van. [...] A fasizmus szerint az állam abszolút, amihez képest az egyének vagy csoportok relatívak.” (Mussolini, 1932-ben)

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Idealizált festmény a „Marcia su Roma” eseményéről

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

elbizakodottságát is, ezért megparancsolta, hogy méltó büntetését vegye el az a főúr, aki a király jelenlétében le merészelt ülni, kivéven a királyi hercegeket, érsekeket és püspököket. Azon helyt meg is égettette a főurak székeit, amennyit csak találhatott [...] Mások is panaszkodtak szívük nagy keserűségében a nemesek. A régiebb királyok sokszor hadba szólították az ő eleiket a rutének, kunok, lengyelek ellen, eleikből veszték karddal is, haltak éhen is, estek foglyul is, szenvedtek különféle kínt is, de a régi királyok a hadból megtérőknek, vagy a foglyok családjának illendő kártérítést adtak, falvakat, birtokokat, jószágokat örökös tulajdonjoggal adományoztak. Ez a király pedig - így panaszkodtak - nemcsak semmit nem ad a nemességnek, de még régen kapott jószágait is visszaszedte a maga hatalma birtokába. Hiszen akik azelőtt gazdagok, hatalmasok voltak, sereget tartottak, most maguk alig élhettek." (Rogerius, IV. Béláról)

„Magyarország nemesei, akiket királyi szervienseknek mondanak, egyetemlegesen elénk járulván alázatosan és hűségesen kérték tőlünk, hogy őket a Szent István királytól rendelt és nyert szabadságukban megőrizni méltóztassunk, hogy ők annál hűségesebben és odaadóbban szolgálhassanak minket és a koronát, minél értékesebb szabadságokkal ajándékoztuk meg őket. Megfontolván, hogy állhatatos kéréseik jogosak és törvényesek, báróinkkal tartott tanácskozásunk után és azok egyetértésével azokat elfogadandónak ítéltük, arra figyelve, amire e tekintetben a királyság kedvezőbb állapota érdekében ügyelni kell." (Az Aranybulla 1267-es megerősítéséből)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

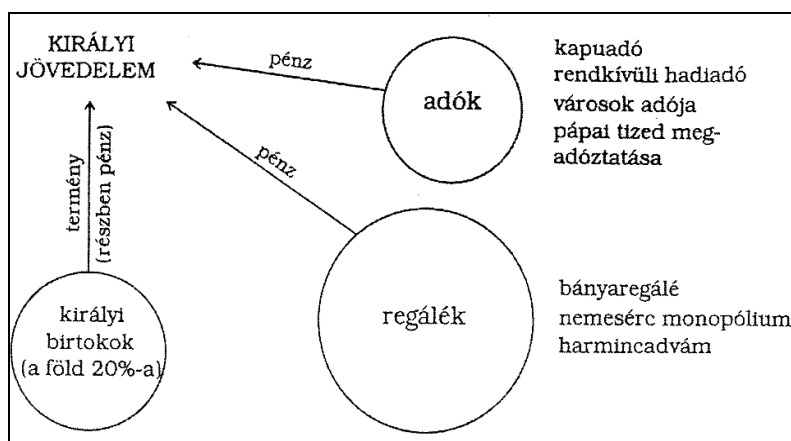
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	6	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	8	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	28	
	Osztószám 4	
Vizsgapont	7	

18. A feladat a középkori magyar történelemmel kapcsolatos.

(hosszú)

Hasonlítsa össze a források és ismeretei alapján Károly Róbert és Hunyadi Mátyás gazdaságpolitikájának jellegzetességeit! Válaszában térjen ki a gazdaságpolitikát befolyásoló hasonló és eltérő tényezőkre! Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

Az Anjou uralkodók jövedelmei

„Elrendeltük pedig, hogy a folyó évben forgalomban levő háromféle pénzünket [...] az egész országunkban egy és ugyanazon formában, súlyban, finomságban és értékben verjék és minden eltérés nélkül kerüljenek forgalomba és beváltásra.” (Károly Róbert rendeletéből; 1325)

„Mátyásnak trónra lépése után sem elég hatalma, sem ideje nem volt a viszonyok rendbetételére. Már ekkor megkezdődött azonban a tervezett reformok kidolgozása. [...] Megtiltotta a külföldi só forgalomba hozatalát, elrendelte a vámszedés szabályozását, értékálló pénz verését és forgalomba hozatalát, az eladományozott királyi jövedelmek felülvizsgálatát. [...] Minden jövedelmi forrást a kincstartó alá rendelték, aki [...] kezébe vette az adószedés irányítását. [...] A kamara hasznát átkeresztelték a királyi kincstár adójára, és az új névvel a régi mentességek is érvényüket veszítették. [...] A jó minőségű pénz jótékonyan hatott a kereskedelemre, így többet jövedelmeztek a külkereskedelmi vámok is, amelyeket harmincad helyett immár koronavám néven hajtottak be.” (Pálosfalvi Tamás, történész)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	6	
Források használata	10	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	12	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	48	
	Osztószám 3	
Vizsgapont	16	

19. A feladat az 1848-49-es szabadságharccal kapcsolatos. *(rövid)*
Mutassa be a források és ismeretei alapján a Függetlenségi Nyilatkozat keletkezésének okait, körülményeit, fontosabb következményeit! *Használja a középiskolai történelmi atlaszt!*

„Magyarország a vele törvényesen egyesült Erdéllyel és a hozzá tartozó minden részekkel és tartományokkal egyetemben szabad, önálló és független európai státusnak [államnak] nyilvánítatik [...] A Habsburg-Lotharingeni-ház [...] Magyarország, a vele egyesült Erdély és a hozzá tartozó minden részek és tartományok feletti uralkodásától ezennel a nemzet nevében örökre kizáratik, kirekesztetik, a magyar koronához tartozó minden címek használatától megfosztatik, s az ország területéről s minden polgári jogok élvezetéből számkivettetik. [...] Az ország jövőendő kormányrendszerét [...] a nemzetgyűlés fogja megállapítani, addig

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

pedig [...] közmegegyezésével kinevezett kormányzó elnök, Kossuth Lajos fogja a maga mellé veendő miniszterekkel [...] kormányozni." (*Függetlenségi Nyilatkozat*)

„ [az angol külügyminiszter] [...] rokonszenvileg nyilatkozott a magyar ügy iránt. s kárhoyzatta az osztrák politika eljárását velünk szemben, de mégis megjegyeyzte, hogy Ausztria oly hatalom, melyet fel kellene találni, ha nem léteznék már, mint európai szükségességet, s Angolországnak természetes szövetségését keleten; tanácsolta tehát, egyezkedjünk ki, mert az európai politika keretébe nem illenek be kis államok azon helyen, melyet Ausztria foglal el.” (*Pulszky Ferenc írásából*)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	6	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	8	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	28	
	Osztószám 4	
Vizsgapont	7	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

20. A feladat a dualizmus korszakával kapcsolatos.*(hosszú)*

Mutassa be a források és ismeretei alapján a nemzetiségi politika és nemzetiségi törekvések jellegzetességeit a dualizmus kori Magyarországon! Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

„Míthogy Magyarország összes honpolgárai az alkotmány alapelvei szerint is politikai tekintetben egy nemzetet képeznek, az oszthatatlan, egységes magyar nemzetet, melynek a hon minden polgára, bármely nemzetiséghez tartozék is, egyenjogú tagja; míthogy továbbá ezen egyenjogúság egyedül az országban divatozó többféle nyelvek hivatalos használatára nézve, és csak annyiban eshetik külön szabályok alá, amennyiben ezt az ország egysége, a kormányzat és közigazgatás gyakorlati jelentősége és az igazság pontos kiszolgáltatása szükségessé teszik.” (Az 1868. évi törvény)

„A nem magyar tanítási nyelvű elemi iskolákban, akár részesülnek állami segélyben, akár nem, a magyar nyelv a mindennapi tanfolyam valamennyi osztályában a vallás- és közoktatásügyi miniszter által a hitfelekezeti iskolafenntartó meghallgatásával megállapított tanítási terv szerint és kijelölt óraszámban oly mértékben tanítandó, hogy a nem magyar anyanyelvű gyermek a negyedik évfolyam bevégeztével gondolatait magyarul élőszóval és írásban érthetően ki tudja fejezni.” (Az Apponyi Albert kultuszminiszter által beterjesztett törvényből; 1907)

„Nem egészen két évvel a balkáni háború után Magyarország sem maradhat tovább a nemzetiségi elnyomás sarában, amelyben ezidáig fetrengett. Akit a magyarok a múlt évig nem magyarosítottak el, azt már soha többé nem magyarosítják el, legfeljebb a végletekig elkeserítik. [...] Az okosan gondolkodó magyar államférfinak látnia kell, hogy a határok mentén élő románokat, délszlávokat, szlovákokat csak akkor tarthatja meg a Magyarország iránti érzelmi kötődésükben, ha azoknak semmi miatt sem kell a határokon túlra, fajtestvéreikhez szaladniuk.” (Milan Hodža, szlovák politikus; 1914)

	Magyar	Német	Szlovák	Román	Szerb	Más	Összesen
Össznépesség ^a	54,5	10,4	10,7	16,1	3,0	5,3	100,0
Tankötelesek ^b	51,4	11,4	12,8	16,6	2,5	5,3	100,0
Írni és olvasni tudók ^c	62,8	12,7	10,6	7,8	2,6	3,4	100,0
Elemi népiskolások ^d	55,8	12,1	13,2	11,6	2,4	3,6	100,0
Iparos és kereskedő inasiskolások ^e	68,4	13,2	6,9	5,7	3,7	0,1	100,0
Polgári és felső népiskolások ^f	80,9	10,6	2,9	2,5	1,5	1,4	100,0
Gimnazisták és reáliskolások ^g	79,6	9,2	2,6	6,2	2,4		100,0
Érettségizettek ^h	87,6	4,2	1,0	5,5	1,2	0,6	100,0
Egyetemi és főiskolai diákok ⁱ	88,3	4,3	0,6	3,8	1,9		100,0

Az össznépesség az írni és olvasni tudók, a tankötelesek és az iskolába járók megoszlása oktatási szint és a bejelentett fő beszélt nyelv szerint Magyarországon (1910)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

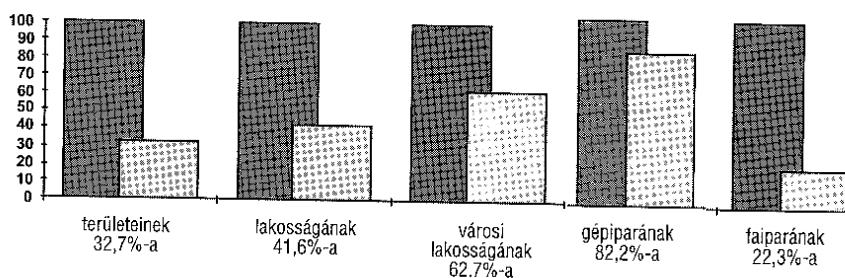
.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	6	
Források használata	10	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	12	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	48	
	Osztószám 3	
Vizsgapont	16	

**21. A feladat a két világháború közötti magyar történelemmel kapcsolatos (rövid)
Mutassa be a források és ismeretei alapján a trianoni béke gazdasági következményeit!
Használja a középiskolai történelmi atlaszt!**

A trianoni Magyarországon maradt az 1910-es Magyarország...

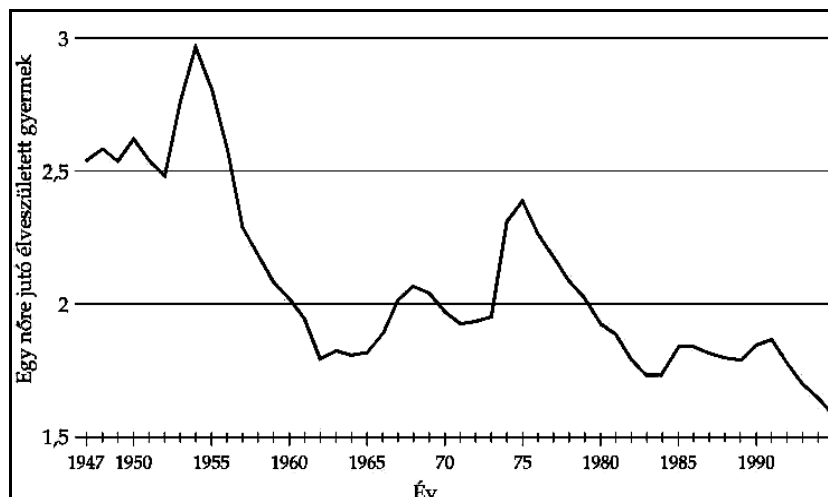
„A Szövetséges és Társult Kormányok [...] megkövetelik, és Magyarország kötelezi magát, hogy az alább megszabott módozatok szerint jóváteszi mindazokat a károkat, amelyeket a Szövetséges és Társult Hatalmak polgári lakosságában és javaiban szárazföldi, tengeri és légi támadása okozott az alatt az idő alatt, amíg a Szövetséges és Társult Hatalmak bármelyike háborút viselt Magyarországgal. [...] Azoknak a károknak összegét, amelyeknek jóvátételére Magyarország köteles, szövetségszövetségi bizottság állapítja meg, amelynek "Jóvátételi Bizottság" lesz a neve.” (A trianoni békeszerződés)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

22. A feladat a XX. századi magyar történelemmel kapcsolatos*(hosszú)*

Mutassa be a források és ismeretei alapján Magyarország legfontosabb népesedési, demográfiai sajátosságait 1945-től napjainkig! Válaszában térjen ki a népesedést befolyásoló tényezőkre, a demográfiai folyamatok következményeire!

Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

Az egy nőre jutó élveszületett gyermekek száma 1947-1990 között

„A nagyszámú és nem kielégítő körülmények között végrehajtott vetélések komoly veszélyt jelentenek egyrészt a terhes nő életére, egészségére, munkaerejére és további fogamzási készségére, másrészt a születések számának alakulására. Erre tekintettel a terhesség megszakításának kérdését az igazságügyi miniszterrel egyetértésben az alábbiak szerint szabályozom: [...] A terhességet csak a terhesség első huszonnyolc hetének tartama alatt és csak abban az esetben szabad megszakítani, [...] ha a terhesség megszakítása a terhes nő életének megmentése vagy súlyos betegségtől, illetőleg annak fokozódásától való megóvás érdekében elkerülhetetlenül szükséges; vagy [...] ha a születendő magzat életét előreláthatólag súlyos károsodás fenyegeti.” (Ratkó Anna egészségügyi miniszter rendelete; 1952 májusában)

	1941	1949	1960	1970	1980	1990	2001
A népesség száma (fő)	9 316 074	9 204 799	9 961 044	10 322 099	10 709 463	10 374 823	10 200 298
Születéskor várható átlagos élettartam férfiaknál (év)	55	59,3	65,9	66,3	65,5,	65,1	68,2
Születéskor várható átlagos élettartam nőknél (év)	58,2	63,4	70,1	72,1	72,7	73,7	76,5

Népességszám és születéskor várható élettartam Magyarországon 1941 és 2001 között

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	6	
Források használata	10	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	12	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	48	
	Osztószám 3	
Vizsgapont	16	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	maximális pontszám	elért pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok	44	
II. Szöveges kifejtendő feladatok		
13. Római köztársaság válsága	7	
14. Reformáció	16	
15. Az első ipari forradalom társadalmi hatása	7	
16. Az olasz fasizmus	16	
17. IV. Béla	7	
18. Károly Róbert és I. Mátyás gazdasága	16	
19. Függetlenségi Nyilatkozat	7	
20. Nemzetiségi politika a dualizmus korában	16	
21. A trianoni béke gazdasági hatása	7	
22. Népesedés, demográfia	16	
II. Szöveges kifejtendő feladatok	46	
I. + II. összesen Az írásbeli vizsgarész pontszáma	90	

javító tanár

Dátum:

	elért pontszám egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok		
II. Szöveges kifejtendő feladatok		

javító tanár

jegyző

Dátum:

Dátum: